

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 261.299 van 6 november 2024
in de zaak A. 232.265/IX-9.801**

In zake : XXXX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Erika Rentmeesters
 kantoor houdend te 9100 Sint-Niklaas
 Vijfstraten 57
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het GEMEENSCHAPSONDERWIJS, vertegenwoordigd door de
 scholengroep Waasland
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Marc Stommels en Jan Franssen
 kantoor houdend te 2630 Aartselaar
 Groenenhoek 61
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1.1. Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2020, strekt tot de
nietig-verklaring van de beslissing van de klassenraad van SBSO Baken van
1 september 2020, waarbij de aanvraag tot derde verlenging van het leerrecht na 21
jaar voor verzoeker wordt geweigerd.

1.2. In de memorie van wederantwoord vordert verzoeker tevens een
schadevergoeding tot herstel.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Adjunct-auditeur Daniël Plas heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de verzoekende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 september 2024.

Staatsraad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Erika Rentmeesters, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Jan Fransen, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Adjunct-auditeur Daniël Plas, daartoe gemachtigd bij beslissing van de auditeur-generaal van 28 februari 2024, heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker, die verlengd minderjarig is verklaard, is ingeschreven in de school voor buitengewoon onderwijs ‘Baken’ van het Gemeenschaps-onderwijs (hierna: SBSO Baken) te Sint-Niklaas, waarvan de verwerende partij het schoolbestuur is. Verzoeker is ingeschreven in opleidingsvorm 1.

3.2. Nadat verzoeker de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, keurt de klassenraad een aanvraag tot verlenging van het leerrecht overeenkomstig artikel 293, § 1, van de Codex Secundair Onderwijs goed voor het schooljaar 2018-2019, en vervolgens voor het schooljaar 2019-2020.

3.3. Een derde aanvraag tot verlenging wordt door de klassenraad geweigerd.

Na en ingevolge een beroep van verzoeker bij de Raad van State, wordt die beslissing door de klassenraad op 2 juli 2020 ingetrokken. Bij arrest nr. 248.062 van 16 juli 2020 stelt de Raad van State dan ook vast dat het beroep bij gebrek aan voorwerp moet worden verworpen.

3.4. In diezelfde beslissing van 2 juli 2020 weigert de klassenraad opnieuw om een derde verlenging toe te staan. Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Volgende gegevens dragen de beslissing:

Weigert de leerling in te gaan op het schoolaanbod?

Volgens de ouders komt [verzoeker] heel graag naar school. Dat kunnen we afleiden uit de wekelijkse contacten met mama en de verschillende oudercontacten waar papa steeds aanwezig was.

Naarmate het schooljaar 2019-2020 vordert, merken we als leerkrachten meer en meer gedragsproblemen op bij [verzoeker]. Dat zou erop kunnen wijzen dat [verzoeker] over- of onderprikkeld (waar wij niet onmiddellijk van durven uitgaan) wordt op school. Zeker is dat we dat merken aan zijn gedrag (roepen, panikeren, weglopen, anderen slaan en zichzelf bijten) en we er daardoor vanuit mogen gaan dat er iets aan de hand is. Hij loopt er niet gelukkig bij en kan vaak niet deelnemen aan ons belevingsgericht aanbod.

Dat specifieke aanbod is er net op gemaakt om onze leerlingen rust en vertrouwen te bieden in een veilig klasklimaat.

Door wat [verzoeker] nu doormaakt, is het duidelijk dat hij zelf geen rust kan vinden en hij andere leerlingen daarbij uit hun evenwicht brengt (ze zijn bij momenten bang van hem en reageren op zijn gedrag door zelf te gaan roepen). Doordat hij heel luid roept en anderen fysiek wil slaan, is het klasklimaat vaak uit balans en moeten we iedereen kalmeren om weer tot de activiteit te kunnen overgaan. De lessen werden meerdere malen zwaar verstoord door het negatieve gedrag van [verzoeker]. Waar we voordien [verzoeker] nog konden kalmeren in de snoezelruimte, lukte dit ook niet meer. Hij kwam meermaals naar buiten en wou dan andere muziek opzetten

(waardoor de cd-speler kapot is gegaan). Het was fysiek ook niet mogelijk om hem steeds de gepaste aandacht te kunnen geven. Als er een leerling weg was om verzorgd te worden, was het niet mogelijk de andere leerlingen alleen te laten om er voor [verzoeker] te kunnen zijn. Dit resulteerde dan weer tot meer onrust. We hebben er dan voor geopteerd (in samenspraak met de ouders) [verzoeker] rust te proberen bieden in de PAR (prikkelarme ruimte) waar er continu videotoezicht was. Dit bracht hem ook meer rust, hij viel er dikwijls in slaap, waardoor dan zijn dag-nachtritme verstoord raakte.

Meer en meer hebben we er het raden naar hoe we [verzoeker] weer rustig kunnen krijgen. Dit was tot vorig jaar vooral op de speelplaats en tijdens de verzorgingen een probleem, maar dit schooljaar manifesteert zich dit duidelijk ook meer tijdens het klasgebeuren. Onze vluchtwegen (snoezelruimte, stoel op de gang, binnen speeltijd, middagdutjes) helpen hem zelden nog om weer rustig te worden. Hij blijft onrustig rondlopen, blijft vaak zoeken naar 'iets' of 'iemand', kan niet lang meer stilzitten aan tafel, ... en komt daardoor nog weinig tot de activiteit van de dag.

Zelfs de vaste leerkrachten, waarmee hij vroeger wel een goede verstandhouding had, hebben vaak geen positief effect meer op hem en kunnen hem ook niet tot bedaren brengen. Als er iemand vreemd de klas binnen kwam, bijvoorbeeld om het papier op te halen/ iets te komen vragen of de afwas te doen, moesten we er ook altijd voor zorgen dat [verzoeker] er zo weinig mogelijk van merkte, want dat kon ook leiden tot een crisis.

Conclusie: [verzoeker] voelt zich duidelijk niet langer aangesproken door de schoolse omgeving.

We verwijzen hierbij verder naar zijn agenda, het rapport, en het leerlingenvolgsysteem voor meer details over onze observaties i.v.m. de verschillende incidenten die plaatsvonden en zijn objectief zichtbare gedragsschommelingen.

Is de leerling aan het einde van zijn/haar schooltraject?

Omschrijving van het individueel handelingsplan van [verzoeker] schooljaar 2019-2020.

OD 20: [verzoeker] gaat om met stress

We trachten [verzoeker] een geleidelijke en aangename start van het nieuwe schooljaar te geven rekening houdend met nieuwe leerlingen, leerkrachten en lesinhouden.

We zijn dit schooljaar nog niet vaak tot een activiteit of een opdracht kunnen komen met [verzoeker] omdat het vaak niet mogelijk is omwille van zijn gemoedstoestand. De grootste opdracht bestaat erin om hem te helpen kalmeren en mee te zoeken naar wat de redenen zijn van zijn onrustig gedrag. Nabijheid van bekende begeleiding is ook geen zekerheid meer om hem tot rust te brengen. Onze bezorgdheid gaat ook uit naar het welbevinden van [verzoeker].

Deelnemen aan activiteiten is moeilijk en vaak niet meer mogelijk.

Speeltijden, verzorgingsmomenten ervaart [verzoeker] als zijnde zeer stressvol.

Leerlingen en leerkrachten waar [verzoeker] normaal wel een goede band mee heeft, moeten het vaker bekopen omdat hij hen slaat, vaak zonder enige, direct zichtbare reden.

We vermoeden (door onze ervaringen met hem en onze observaties) dat [verzoeker] dit schooljaar overprikkeld wordt door het schoolse systeem waar hij al lang in vertoeft. De werking van een school brengt dan ook heel wat externe prikkels met zich mee: belsignaal, speeltijden, wissels van personeel, weinig of geen vluchtwegen/ lange traject met de bus/prikkels van andere leerlingen, ... We merken dit schooljaar weinig groei bij [verzoeker] en zien eerder een achteruitgang bij [verzoeker], voornamelijk op socio-emotioneel vlak. Evolutie op de andere domeinen (communicatie, zelfredzaamheid, sensomotorische ontwikkeling en taalontwikkeling) is niet in kaart te brengen, gezien er weinig tot geen deelname was aan de klascontext.

We denken dat een doorverwijzing naar een niet schoolse dienst meer structuur en vooral meer rust kan brengen voor hem. Een niet schoolse setting heeft meer uitwijkmogelijkheden (zoals een eigen kamer voor de bewoners) en kan meer rust bieden bij stress gerelateerd gedrag. In een dagcentrum behoren de bewoners vaak ook tot een groep van gelijkgestemde bewoners en wordt het aanbod hierop ook beter afgestemd. Er is daar geen sprake meer van leervorderingen, dus de druk op de bewoners hun schouders zal lager zijn dan in een schools systeem (bv: de bel die gaat, de speeltijden, de gedeelde toiletten, het dagelijkse busvervoer, ...). Een dagcentrum heeft de mogelijkheid om nog meer op maat van de bewoners aan de slag te gaan en hebben meer ruimte en middelen om hen

apart te zetten, weg van het groepsgebeuren.

Toekomstperspectief: [verzoeker] staat op de wachtlijst en is met alle administratie inzake PGB in orde. De ouders wachten enkel nog op de vrijgave van de rest van zijn budget om de nodige zorg in te kunnen kopen. [verzoeker] zou een plaats krijgen bij Vesta waar hij eerder al een aantal dagen proefdagen had via rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (RTH). Conclusie: Er was geen leercurve merkbaar dit schooljaar dus er kan geen schoolaanbod meer geformuleerd worden voor de leerling. [verzoeker] heeft nood aan een andere omgeving dan de overprikkelende schoolomgeving.

Is de schoolse context niet meer passend voor de leerling?

Huidige problematiek op school:

- Emotionele onrust op de bus, in de klas, tijdens de verzorgingen en tijdens de speeltijden.
- Op de schoolbus verliep het heel moeilijk. In die mate dat [verzoekers] mama hem 's morgens kwam brengen en in de namiddag [verzoeker] als allerlaatste op de bus mocht en de bus van [verzoeker] helemaal vooraan stond zodanig dat ze sneller konden vertrekken en dat dan minder onrust zou geven voor [verzoeker] en bijgevolg voor de andere leerlingen op de bus. Deze aanpassingen zijn gebeurd omwille van klachten (door ouders van andere leerlingen en buspersoneel) over zijn gedrag op de bus.

- Onrust die vaak gepaard gaat met agressie tov leerkrachten en leerlingen
- Luid roepen en brullen waardoor andere leerlingen worden afgeschrikt.
- Bijt en slaat zichzelf bij extreme stress.
- Kan minder goed gekalmeerd worden door de begeleiding.
- Weinig of geen ruimte meer om tot schoolse activiteiten over te gaan.
- We komen niet meer tot een leertraject, noch tot het deelnemen aan ons belevingsgerichte aanbod met [verzoeker], waar de nadruk duidelijk ligt op 'het zich goed voelen' en veel minder op leervorderingen.
- Ook het eetmoment brengt voor [verzoeker] onrust mee. Hij staat vaak recht tijdens de maaltijd en loopt rond. Hij eet ook niet alles op.
- In de badkamer verloopt de verzorging van [verzoeker] niet meer evident. Te veel prikkels van andere leerlingen bezorgen bij hem heel veel onrust. Het is niet altijd mogelijk om ervoor te zorgen dat geen andere leerlingen in de badkamer aanwezig zijn op het moment dat [verzoeker] verzorging nodig heeft. Het is voor de klaswerking ook niet steeds mogelijk om het verzorgingsmoment aan te passen aan zijn gedrag, gemoedstoestand. De andere 6 leerlingen van de klas hebben immers evenzeer nood aan verzorging en persoonlijke aandacht.

Aanpassingen die tot vorig schooljaar wel werkten, maar dit schooljaar vaak niet meer van toepassing zijn en bijgevolg geen rust meer brengen bij [verzoeker]:

- Middagdutjes: dit deed hij graag en gaf hem de nodige rust. Dit lukte vorig jaar nog in de klas, maar nu enkel nog in de snoezelruimte en in de PAR.
- Speeltijden binnen: hierdoor kreeg hij minder prikkels te verwerken van anderen. Dit gebeurde ook vooral in de PAR met videotoezicht. Daar was [verzoeker] ook effectief rustig zolang hij geen geluiden hoorde van andere leerlingen.
- Snoezelruimte als vluchtplaats: dit was tot vorig jaar zijn veilige plaats waar hij graag naar muziek luisterde/ of zat te spelen of te rusten, weg van iedereen. Nu was het moeilijk daar te blijven.

De snoezelruimte is ook een plaats waar vele andere klassen gebruik van maakte[n], dus was dit praktisch ook niet haalbaar dat hij daar steeds vertoefde om rustig te worden. Hij moest er vaak uit omdat er vele andere gingen snoezelen.

- Stoel in de gang als rustplaats, te veel prikkels op de gang waardoor hij ook hier heel vaak ontplofte of zelfs wegliep, de andere leerlingen bang waren en je als leerkracht ook de andere leerlingen alleen moest laten om [verzoeker] te proberen kalmeren.
- Vertrouwde leerkrachten in zijn buurt. Het is vaak niet mogelijk om 1 op 1 begeleiding te bieden met de vertrouwde leerkrachten. De klaswerking moet ook blijven draaien, de andere leerlingen die ook hun noden hebben moeten hier niet onder lijden.
- 1-1 spelbegeleiding: dit was vaak een heel leuk moment op de dag waarbij je hem duidelijk zag genieten van het samenspelen met de

juf (bv: samen torens bouwen, met de bal rollen en gooien, samen spelen in het ballenbad, ...).

- Het eetmoment (middagmaal, snack) voor [verzoeker], verliep altijd goed. Eten bracht hem tot rust. Nu echter is dit niet meer het geval.
- Ook de andere klassen ervaren 'hinder' wanneer [verzoeker] roept/heel onrustig is en dus geen rust vindt, stoort dit ook de [aanliggende] klasgroepen.

Het gebeurde vaak dat finaliteitsleerlingen hun deeltaak (afwassen in de klas) niet konden uitvoeren door [verzoeker] Hij ging hen fysiek duidelijk maken dat hij hun aanwezigheid niet wou. Ook door dan onophoudend te roepen, maakte hij dit duidelijk.

De andere leerlingen van de klas zijn vaak op hun hoede. Wanneer [verzoeker] verbaal of fysiek uithaalt, zie je sommige leerlingen vluchten of zelf heel onrustig worden. Hoe het nu verloopt met [verzoeker] kunnen we de veiligheid van de andere leerlingen niet garanderen.

Conclusie: De psychische of emotionele gezondheid van [verzoeker] is in ernstige mate veranderd, waardoor de school geen passende aanpassingen meer kan doen, geen haalbare begeleiding meer kan bieden en geen gepaste context meer is.

Zijn er contextuele gegevens, zoals thuissituatie, opvangmogelijkheden en problemen voor externe ondersteuning, die momenteel een verlenging dringend maken of in de weg staan? Zo ja, omschrijf de situatie.

Ouders hebben de wens om [verzoeker] zolang het mogelijk is, naar school te laten gaan. Volgens mama en papa zou hij, als hij continu thuis zou moeten verblijven/ klaar zijn om in een depressie te vervallen. De sociale contacten zijn nodig voor [verzoeker], en het activiteitenaanbod gaat de verveling tegen.

Thuis kunnen de ouders dit niet aanbieden, dus opvang in aangepast instituut is een absolute noodzaak voor de algemene gezondheid van [verzoeker] en zijn gezin.

Conclusie: Naar mening van de klassenraad is een school niet langer een geschikte omgeving en is het verdere school lopen en de bijhorende frustraties nu reeds problematisch voor de gezondheid van [verzoeker]. Er dient hoe dan ook onmiddellijk overgegaan te worden op een andere opvangmogelijkheid. Dit kan geen schooljaar meer wachten.

Is er medewerking bij de ouders in de verkenning en voorbereiding op het toekomstgericht traject buiten de schoolmuren?

[Verzoeker] zijn ouders kennen heel goed hun weg in het kluwen van de zorgverlening en zijn volledig mee in alle nieuwe ontwikkelingen. Ze zijn volledig in orde met hun dossier en hebben contact met de voorzieningen in hun omgeving. Het is nu enkel nog wachten op de rest van hun zorgverlenend budget om de nodige zorg te kunnen inkopen en te kunnen genieten van een aangepaste dagbesteding voor hun zoon.

Sinds februari is er vanuit de school de aanbeveling gedaan om op consultatie te gaan bij Dr. [D.] om het medisch traject van [verzoeker] op te volgen. Hier was een heel goede samenwerking tussen ouders en school, maar de probleemsituatie wordt hierdoor niet weggenomen.”

Bij arrest nr. 248.087 van 28 juli 2020 beveelt de Raad van State de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van die beslissing.

3.5. Met het oog op een heroverweging van de klassenraadbeslissing richt de directeur op 17 augustus 2020 de volgende brief aan de ouders van verzoeker:

“Mogen wij u vragen om alle objectieve documenten te bezorgen die een beeld kunnen schetsen van het functioneren van [verzoeker]. Met name dient de klassenraad in [zijn] besluitvorming mogelijke gewijzigde omstandigheden na tussenkomst van de psychiater te betrekken. Concreet wenst de klassenraad te beschikken over (para)medische verslaggeving.
Kan u ons tevens de meest recente communicatie omtrent het persoonsvolgend budget overmaken.”

Verzoekers ouders beantwoorden deze brief op 28 augustus 2020.

3.6. Op 1 september 2020 weigert de klassenraad andermaal om een derde verlenging van het leerrecht toe te staan en hij overweegt daarbij het volgende:

“De klassenraad werd opnieuw opgeroepen op 1 september 2020 en baseert zich op volgende documenten:

1. Alle verslaggeving omtrent het medisch en schools traject van [verzoeker] voor het schooljaar 2019-2020. Meer bepaald de neerslag van de telefonische contacten en het eenmalig fysiek contact (stoepbezoek) met de ouders tijdens periode van lockdown en het rapport dat een neerslag is van de periode januari-juni 2020.
2. Dagboek Kazou kamp Maasmechelen van vrijdag 10 juli 2020 tot vrijdag 17 juli 2020.
3. Dagboek Kazou kamp Kemmel van donderdag 23 juli 2020 tot vrijdag 31 juli 2020.
4. Mail van Kazou (25 augustus 2020) inclusief een verklaring hoe kampen georganiseerd zijn.
5. Verklaring per mail (21 augustus 2020) vanuit het VAPH ivm de meest recente info over het PVB.
6. De beslissingsbrief van 28 juni 2018 betreffende de toekenning/toewijzing van [verzoeker] zijn PVB.
7. Attest bestemd voor de klassenraad opgemaakt door het VAPH op 27 augustus 2020.
8. Telefonisch gesprek met papa op 1/09/2020 omtrent medisch consult met Dr. [D.].

Na de beslissing van de klassenraad van 2 juli 2020 om geen derde verlenging goed te keuren, worden bovenstaande documenten opnieuw (1) of allereerst (2-8) in rekening gebracht.

In het rapport wordt op vlak van sociaal-emotionele ontwikkeling en communicatie aangegeven dat er na de medicamenteuze aanpassingen een positieve evolutie merkbaar was. Echter, toch bleef het op veel momenten (toiletbezoeken, crea momenten, wandelingen, atelierwerking en levensbeschouwing) nog steeds zeer moeilijk (overprikkeling). De momenten waar er continue 1 op 1 begeleiding kon geboden worden (samen met de knikkerbaan spelen, samen houten parels op een stokje rijgen, samen de plantjes water geven) kon dan wel weer wat rust brengen. Echter, binnen een schoolse context (ook die van het buitengewoon onderwijs) is het geen mogelijkheid om voor elke leerling continue 1 op 1 begeleiding te voorzien, ook al hebben deze jongeren hier nood aan vanuit hun problematiek. In een klas zijn er namelijk 7 leerlingen, 1 leerkracht en 1 kinderverzorgster (die niet continu aanwezig is gezien de verzorgingen plaatsvinden in een ander lokaal).

Wat betreft de informatie die wij ontvangen hebben omtrent de periode van lockdown (maart-juni 2020) is de klassenraad van mening dat deze berichtgeving onze beslissing van zowel 20 januari als 2 juli bevestigt. In die zin dat een andere omgeving (in dit geval de thuisomgeving), met veel minder drukte en prikkels, een positief effect heeft op het gedrag en gemoed van [verzoeker]. Eveneens zijn er bij [verzoeker] tijdens deze periode geen depressieve klachten waargenomen, waar er initieel wel angst voor was bij de ouders.

Hierbij verwijzen we naar volgende neerslag van telefonisch contact in de periode maart-april 2020 (zie leerlingvolgsysteem):

Papa vertelde nog eens heel het verhaal vanaf het laatste bezoek bij de psychiater tot op heden met volgende positieve gevolgen: [verzoeker] wordt 's nachts maar 1 keer meer wakker, hij is sneller weer tevreden en kan weer genieten van zijn snoezelruimte. Dagelijks gaat papa een uur wandelen met [verzoeker] en vertelt hem dan heel wat leuke verhalen over de familie e.d.: dit vindt [verzoeker] super.

[Verzoeker] is over het algemeen rustiger en hij lacht wat vaker, leuk!

Ook de verslaggeving die we ontvangen hebben van de zomerkampen bevestigen voor de klassenraad de argumenten (overprikkeling, fysieke en verbale onrust) die we zowel in januari als juli aangehaald hebben om [verzoeker] niet meer te laten aansluiten binnen een schoolse context. Tijdens beide zomerkampen is er uitsluitend positief gedrag van [verzoeker] waargenomen. De klassenraad is van mening dat dit kan toegeschreven worden aan de rust die de setting (in dit geval het vakantieverblijf specifiek voor jongeren en volwassenen met een verstandelijke beperking) brengt. Zo heeft elke deelnemer zijn eigen kamer, zijn er meerdere ruimtes ter beschikking om activiteiten aan te

bieden, kan er rechtstreeks (en onder direct toezicht) een aanbod voorzien worden buiten,... Daarnaast willen we ook verwijzen naar het feit dat de groep deelnemers even groot was als de groep van begeleiders. Waardoor continue 1 op 1 begeleiding mogelijk was. Zowel de fysieke context alsook de begeleidingsmogelijkheden zijn helaas binnen een schoolse context geen haalbare kaart omwille van praktische organisatie (zoals hierboven reeds vermeld werd).

Op 1 september 2020 werd er vanuit de verpleging van de school contact opgenomen met de ouders van [verzoeker]. Dit om nogmaals na te gaan of er geen medisch consult geweest is bij Dr. [D.] na 14 maart 2020. Tijdens dit telefonisch consult werd aangegeven dat de medische en psychische toestand van [verzoeker] in de periode maart-augustus 2020 in die mate positief was dat een opvolg consult bij de psychiater niet aan de orde was. Ook dit bevestigt voor ons het gegeven dat het niet participeren binnen een schoolse context een positieve invloed heeft op het gemoed en gedrag van [verzoeker].

Gezien we als klassenraad onze beslissing moeten nemen in functie van het aan te bieden onderwijs blijven we het unaniem eens dat een schoolse context niet meer passend is voor [verzoeker] en keuren we bijgevolg geen derde verlenging goed.

Huidige beslissing is een heroverweging, maar de klassenraad komt tot de bevinding dat de motivering van de beslissing van 2 juli 2020 – ook in het licht van de nu besproken bijkomende gegevens – inhoudelijk correct is. De klassenraad beschouwt de inhoud van deze eerdere beslissing als herhaald en deel uitmakend van de motivering van de huidige beslissing. Deze beslissing van 2 juli 2020 werd reeds eerder meegedeeld.

Wel wordt er vanuit de klassenraad geadviseerd om de mogelijkheid tot permanent onderwijs aan huis te onderzoeken om toch vanuit de school nog aanbod te kunnen doen in een thuiscontext die veel meer rust kan bieden dan een schoolse setting en waar we tijdens dit contact ook de nodige continue 1 op 1 begeleiding kunnen garanderen. Op die manier hopen we de periode tot het volledig ontvangen van een PVB (in een positief scenario < 6 maanden) te overbruggen.”

Dat is de bestreden beslissing.

3.7. Op 28 september 2020 dient verzoeker een aanvraag tot permanent onderwijs aan huis in bij de onderwijsinspectie van de Vlaamse overheid. Na een gunstig advies van Zorgpunt wordt aan verzoeker permanent onderwijs aan huis aangeboden door de school voor buitengewoon onderwijs ‘De leerexpert’ te Antwerpen, waar verzoeker sinds 23 november 2020 is ingeschreven.

3.8. Bij arrest nr. 249.581 van 25 januari 2021 vernietigt de Raad van State de klassenraadsbeslissing van 2 juli 2020.

IV. Ontvankelijkheid - belang

Standpunt van de partijen

4. In de memorie van antwoord werpt de verwerende partij op dat verzoeker geen blijk geeft van het rechtens vereiste belang, omdat permanent onderwijs aan huis werd toegekend en een eventuele vernietiging van de bestreden beslissing voor verzoeker niet de mogelijkheid heropent om in het buitengewoon onderwijs les te volgen.

Bovendien, zo stelt de verwerende partij, is het belang van verzoeker erin gelegen dat hij naar school kan gaan in de voor hem vertrouwde schoolomgeving. Dat belang werd evenwel door verzoekers eigen keuze om enkel de nietigverklaring – en niet tevens de schorsing – van de bestreden beslissing te vragen, niet tijdens het schooljaar benaarstigd. Ook daarin ziet de verwerende partij een teloorgang van dat belang.

5. Verzoeker betwist in de memorie van wederantwoord vooreerst dat de toekenning van onderwijs aan huis een terugkeer naar het regulier buitengewoon onderwijs uitsluit. Hij stipt bovendien aan dat er een verschil in lestijden is tussen het voltijds buitengewoon secundair onderwijs en het permanent onderwijs aan huis.

Voorts betoogt verzoeker met verwijzing naar arrest nr. 105/2020 van het Grondwettelijk Hof dat het feit dat door het verstrijken van de tijd het beoogde voordeel – een derde verlenging van het leerrecht in SBSO De Baken – niet langer kan worden verkregen, niet noodzakelijk betekent dat hij het actuele belang bij de annulatieprocedure heeft verloren. Verzoeker stelt dat hij minstens een moreel belang bij de nietigverklaring behoudt, ook los van de

vordering tot schadevergoeding tot herstel die hij in de memorie van wederantwoord instelt.

6. In zijn laatste memorie licht verzoeker toe dat hij ondertussen een persoonsvolgend budget ontvangt en dat “dit betekent dat verzoeker bijgevolg strikt genomen niet meer in aanmerking kan komen voor een verlenging van zijn leerrecht na 21 jaar en dus in die zin geen gunstige beslissing van [de] verwerende partij meer kan bekomen”. In die zin, zo erkent verzoeker, kan het beroep tot nietigverklaring hem inderdaad geen voordeel meer opleveren. Verzoeker handhaaft evenwel zijn standpunt dat hij nog steeds blijf geeft van een afdoend moreel belang om de vernietiging van de bestreden beslissing na te streven.

Beoordeling

7. Het belang, waarvan een verzoekende partij blijf moet geven, dient te bestaan op het ogenblik van het instellen van het annulatieberoep en de verzoekende partij moet dat belang behouden tot aan de uitspraak. De aard van het belang kan weliswaar evolueren, maar een verzoekende partij moet minstens aannemelijk maken dat de gevraagde nietigverklaring haar nog een concreet voordeel oplevert.

8. Om als toereikend te worden beschouwd, moet het belang onder meer rechtstreeks zijn en de verzoekende partij een voordeel verschaffen dat voldoende direct verband houdt met de finaliteit van een nietigverklaring, namelijk het doen verdwijnen van de bestreden rechtshandeling uit de rechtsorde. Het voordeel moet in beginsel méér zijn dan de morele genoegdoening die een verzoekende partij put uit het horen onwettig verklaren van de bestreden beslissing, inzonderheid om derden aldus te overtuigen van haar initieel gelijk. Een dergelijk belang heeft een karakter dat niet valt binnen de grenzen van het belang zoals bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat beoogde voordeel is immers niet verbonden met het verdwijnen van de bestreden beslissing uit het rechtsverkeer maar enkel met het horen gegrond verklaren *erga omnes* van de door de verzoekende partij aangevoerde middelen.

9. Er is voor een verzoekende partij geen stelplicht om haar belang bij het beroep te omschrijven of toe te lichten. Wel ligt het op de weg van een verzoekende partij, wanneer er twijfel rijst omtrent haar actueel belang en zeker wanneer daarover een onderbouwde exceptie wordt opgeworpen, om aan de Raad van State alle nuttige gegevens ter beoordeling voor te leggen, die kunnen aantonen dat zij in de concrete omstandigheden van de zaak nog steeds een actueel en rechtstreeks belang bij de nietigverklaring behoudt.

Met wat een verzoekende partij desgevraagd voor de Raad doet gelden, schetst zij zelf de contouren waarom het haar (nog) te doen is en de Raad moet met die door de verzoekende partij vastgelegde grenzen van het gerechtelijk debat rekening houden.

10.1. Het voordeel dat verzoeker met het voorliggende beroep oorspronkelijk nastreefde, bestond er essentieel in door de nietigverklaring van de bestreden beslissing na de leeftijd van 21 jaar opnieuw toegang te krijgen tot het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 293, § 1, van de Codex Secundair Onderwijs luidt als volgt:

“Een klassenraad van een leerling aangewezen op opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2, kan, indien zij hiertoe een schriftelijke verlengings-aanvraag krijgt van de betrokken personen, een leerling na het schooljaar waarin hij de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt telkens voor één schooljaar verder laten genieten van het buitengewoon onderwijs in functie van het behalen van het attest. Dit is mogelijk indien deze leerling uit opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2 nog niet beschikt over een persoonsvolgend budget waarmee de gewenste dagondersteuning effectief is opgestart in het kader van het systeem van de persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, niettegenstaande een expliciete vraag hiertoe door de betrokken personen en dit blijkt uit de verlengingsaanvraag van de betrokken personen. Dit is eveneens mogelijk indien er geen plaats is voor deze leerling uit opleidingsvorm 1 of opleidingsvorm 2 in de post-schoolse opvangmogelijkheden op gebied van tewerkstelling, en deze opvang geweigerd is, niettegenstaande een expliciete vraag hiertoe door de betrokken personen en dit blijkt uit de verlengingsaanvraag van de betrokken personen. Deze verlengingsaanvraag moet uiterlijk op 1

september voorgelegd worden aan de klassenraad. De klassenraad dient uitspraak te doen over deze aanvraag ten laatste op 15 september van het schooljaar waarop de verlenging van toepassing is.”

Uit deze bepaling volgt dat een verlenging van het leerrecht slechts mogelijk is indien de leerling nog niet beschikt over een persoonsvolgend budget waarmee de gewenste dagondersteuning effectief is opgestart.

10.2. In zijn laatste memorie erkent verzoeker dat hij “inmiddels het noodzakelijke persoonsvolgend budget ontvangen heeft” en dus geen aanspraak meer kan maken op een verlenging van het leerrecht. De Raad begrijpt uit dit laatste dat ook aan de voorwaarde dat de gewenste dagondersteuning effectief is opgestart, is voldaan. Aan verzoeker werd bovendien het recht op permanent onderwijs aan huis – en dus, zij het via het onderwijs aan huis, toegang tot het buitengewoon secundair onderwijs – toegekend.

10.3. Een vernietiging van de bestreden beslissing kan verzoeker derhalve niet meer het beoogde voordeel opleveren, zodat hij in dat opzicht geen blijk geeft van het rechtens vereiste actueel belang.

11. Verzoeker beroept zich in zijn laatste memorie op een nog bestaand moreel belang “zoals uiteengezet in zijn memorie van wederantwoord” en hij voert nog aan dat de bestreden beslissing een grote impact had op hemzelf en op zijn gezin.

12. Zoals reeds aangestipt, moet het voordeel voor verzoeker in beginsel méér zijn dan de morele genoegdoening die hij put uit het horen onwettig verklaren van de bestreden beslissingen, inzonderheid om derden te overtuigen van zijn initieel gelijk.

13.1. In de memorie van wederantwoord omschrijft verzoeker zijn moreel belang als volgt:

“Een onwettige beslissing heeft immers verhinderd dat hij nog (tijdig) kon worden toegelaten tot het regulier buitengewoon onderwijs in SBSO Baken, wat heeft geresulteerd in een (noodgedwongen) aanvraag tot [permanent] thuisonderwijs. Hoewel dit thuisonderwijs op zich zonder noemens-waardige problemen verloopt is het wel zo dat [verzoeker] zo veel minder uren aan schoolse begeleiding en leermomenten heeft (in plaats van voltijds school naar 4 x 50min per week) én is weggehaald uit zijn vertrouwde schoolse omgeving waar hij reeds 10 jaar vertoefde, zodat deze omschakeling alles behalve evident is en verzoeker de nodige schade heeft toegebracht. Verzoeker heeft bovendien maanden in onzekerheid geleefd, waar er normaal in februari of maart 2020 al duidelijkheid had moeten zijn over het verdere traject van verzoeker. Bovendien zijn er heel wat tijd en kosten in extra administratie en contacten met personen gekropen. Niet in het minste wordt dit alles nog versterkt door het gegeven dat de school een absoluut gebrek aan hulp en geen bereidheid tot overleg kan worden verweten.”

13.2. De bestreden beslissing berust, gelet op de context waarbinnen ze tot stand is gekomen, onvermijdelijk op het gedrag van verzoeker, maar ze steunt niet op een afkeuring van zijn persoonlijk handelen. In dat opzicht levert verzoeker niet het bewijs van een moreel belang dat verder gaat dan de morele genoegdoening zoals beschreven *sub* 8.

13.3. Voor zover verzoeker aanvoert dat “de nodige schade” werd toegebracht door het feit dat hij door de bestreden beslissing is “weggehaald uit zijn vertrouwde schoolse omgeving waar hij reeds 10 jaar vertoefde”, moet worden opgemerkt dat, onverminderd wat *sub* 10.2 reeds is opgemerkt, een vernietiging van die beslissing verzoeker hoe dan ook geen afdwingbaar recht op een nieuwe inschrijving in SBSO Baken verschaft.

13.4. Het betoog dat de omschakeling naar de nieuwe school niet evident was, dat verzoeker maanden in onzekerheid heeft geleefd en dat “heel wat tijd en kosten in extra administratie en contacten met personen [zijn] gekropen” – versterkt door het gegeven dat de school een gebrek aan hulp en gemis aan bereidheid tot overleg wordt verweten – kan in het licht van de vereiste van het

actueel belang evenmin overtuigen. Een nietigverklaring van de bestreden beslissing kan immers de klok niet terugdraaien en biedt evenmin vergoeding voor de aangevoerde kosten.

13.5. Het gegeven dat verzoeker door de overschakeling naar permanent onderwijs aan huis minder lestijden onderwijs heeft genoten, kan ten slotte evenmin worden beschouwd als een moreel nadeel dat op enige wijze door een nietigverklaring van de bestreden beslissing zou kunnen worden gekeerd, zodat ook op grond daarvan verzoeker geen afdoend actueel belang aantoonde.

14. De conclusie luidt dan ook dat verzoeker geen blijk geeft van het rechtens vereiste actueel belang bij het beroep tot nietigverklaring, dat bijgevolg onontvankelijk is.

15. Een beoordeling van het enige middel is evenwel nog steeds vereist, met het oog op het onderzoek van verzoekers vordering tot betaling van een schadevergoeding tot herstel.

V. Onderzoek van het enige middel

Standpunt van de partijen

16. Verzoeker steunt een enig middel op een schending van artikel 293, § 1, van de Codex Secundair Onderwijs, artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (Organisatiebesluit 2002), het schoolreglement, het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

17. In wat kan worden beschouwd als een *eerste middelonderdeel* betoogt verzoeker dat de bestreden beslissing in wezen steunt op een principiële beslissing van de directeur om geen derde verlenging van het leerrecht toe te staan. Verzoeker voert aan dat de weigering tot verlenging van het leerrecht reeds in een nota opgesteld naar aanleiding van een overleg met verzoekers ouders en aan hen

toegezonden op 20 december 2019, en dus vóór de beslissing van de klassenraad, uitdrukkelijk in het vooruitzicht was gesteld en dat het schoolreglement geen bepaling bevat die een principiële weigering van een derde verlenging mogelijk maakt.

18. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord dat de klassenraad unaniem tot een eigen beoordeling is gekomen en in de beslissing van 2 juli 2020 reeds uitdrukkelijk heeft aangegeven zich daarbij niet gebonden te achten door “enige algemene richtlijn of veto van de schooldirectie”. Dat de klassenraad zich niettemin door het principiële standpunt van de directeur zou hebben laten leiden, blijft volgens de verwerende partij onbewezen.

19. In wat voorkomt als een *tweede middelonderdeel*, bekritiseert verzoeker de zorgvuldigheid van de feitenvinding en de materiële motivering van de bestreden beslissing.

Verzoeker stelt zich ernstige vragen bij het uitgangspunt dat zijn situatie erger en zelfs onbeheersbaar was geworden. Hij voert aan dat hij tijdens zijn laatste weken op school herhaaldelijk en voor langere tijd preventief in een prikkelarme ruimte (PAR) werd geplaatst, terwijl dit enkel als allerlaatste redmiddel zou mogen worden ingezet. Bovendien werden verzoekers ouders hierover niet ingelicht en liggen geen stukken voor die aantonen dat een plaatsing in de PAR noodzakelijk was. Het gebruik van de PAR kan voor verzoeker dan ook niet als bewijs voor problematisch gedrag – en dus als motief voor de bestreden beslissing – worden aangevoerd.

Bovendien, zo stelt verzoeker, komt de bestreden beslissing niet tegemoet aan de overwegingen die hebben geleid tot het schorsingsarrest van 28 juli 2020. De beslissing steunt immers ten eerste enkel op observaties tussen december 2019 en januari 2020, zonder rekening te houden met evoluties die zich nadien hebben voorgedaan, in het bijzonder de wijzigingen in medicatie en de weerslag daarvan op verzoekers gedrag. Nochtans wordt een positieve evolutie ter zake uitdrukkelijk vermeld in het perioderapport 2 (januari-juni 2020). Ten tweede

betoogt verzoeker dat de klassenraad hem weliswaar, ter uitvoering van het vóórmelde schorsingsarrest, heeft uitgenodigd om bijkomende documenten neer te leggen, maar vervolgens nalaat om heel wat van die documenten inhoudelijk bij de beoordeling te betrekken. Ten derde en daarbij aansluitend, is het voor verzoeker al te kort door de bocht dat de klassenraad uit een aantal stukken afleidt dat verzoeker (enkel) door een één-op-één-begeleiding – die de school stelt niet te kunnen bieden – tot rust kon komen, hetzij tijdens een zomerkamp, hetzij thuis. Ter zake wijst verzoeker er op dat uit het rapport voor de periode september-december 2018 blijkt dat de school wél één-op-één-begeleiding kan bieden en dat, omgekeerd, die begeleiding tijdens de zomerkampen of bij de thuisopvang niét voortdurend aanwezig was. De overweging van de klassenraad gaat volgens verzoeker bovendien voorbij aan het gegeven dat er, dankzij een aanpassing in de medicatie, ook binnen de schoolse context reeds een positieve verandering in zijn gedrag werd waargenomen. De verdere verbetering die de verhoging van de medicatie na medio maart 2020 nog tot gevolg had, kon door de school niet meer worden waargenomen omwille van de lockdown ten gevolge van de coronacrisis. Dit medisch aspect blijft volgens verzoeker ten onrechte geheel onbesproken. Overigens, zo stelt verzoeker, was er zelfs vóór de aanpassing van de medicatie en de invoering van een actieplan al een positieve evolutie merkbaar – wat erop duidt dat verzoekers wisselend en soms problematisch gedrag, veroorzaakt door zijn specifieke aandoening, niet nieuw was en integendeel zijn hele schoolcarrière kenmerkt. Verzoeker besluit dat de klassenraad zich bij het nemen van de bestreden beslissing ten onrechte heeft gefocust op de periode van januari 2020 tot 13 maart 2020 en dat de positieve evolutie in zijn gedrag in de volgende maanden ten onrechte buiten beschouwing is gelaten, waarbij niet de moeite werd genomen om de door verzoeker aangeleverde bijkomende stukken ter beoordeling aan het (para)medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel van de school voor te leggen.

20. De verwerende partij stelt in de memorie van antwoord dat verzoekers ouders ervan op de hoogte waren dat verzoeker regelmatig werd afgezonderd en dat het gebruik van de PAR ook met hen werd overlegd. Van een louter preventieve inzet van de PAR is volgens de verwerende partij geen sprake.

Voorts stelt de verwerende partij dat verzoeker in het schooljaar 2018-2019 steeds vaker en ernstiger gedrag vertoonde, dat afbreuk doet aan de schoolse omgeving voor verzoeker én voor de andere leerlingen, en dat uit het verslag van 13 maart 2020 blijkt dat verzoekers medicatie geen langdurig positief effect had. Uit de navolgende verhoging van de dosis leidt de verwerende partij af dat ook de kans op neveneffecten is verhoogd. Van de navolgende periode wordt volgens de verwerende partij geen enkel objectief stuk voorgebracht.

Daarnaast betoogt de verwerende partij dat de bestreden beslissing wel degelijk tegemoetkomt aan de overwegingen van het méérvermelde schorsingsarrest van 28 juli 2020: er werd immers bijkomende informatie opgevraagd en die werd ook inhoudelijk besproken. De verwerende partij meent dat uit de motieven van de bestreden beslissing eveneens blijkt dat rekening werd gehouden met het rapport over de periode januari-juni 2020 en dat het daarin weergegeven problematisch gedrag in de schoolse context niet wordt weggenomen door bepaalde vastgestelde verbeteringen. In de goedkeuring van de aanvraag tot permanent onderwijs aan huis ziet de verwerende partij de bevestiging van de wettigheid van de bestreden beslissing, omdat dit veronderstelt dat het volgen van secundair onderwijs op school “permanent” onmogelijk is.

Tot slot zet de verwerende partij uiteen dat de wijzigingen in verzoekers gedrag eigen zijn aan zijn aandoening, en dus voorzienbaar: met het ouder worden is er een stagnatie en terugval in de leercurve, wat leidt tot frustratie en overprikkeling. In dat geval, zo stelt de verwerende partij, is de school geen geschikte plaats meer en moet worden overgeschakeld op een één-op-één-begeleiding in de zorgsector.

21. In haar laatste memorie benadrukt de verwerende partij dat de toekenning van het recht op permanent onderwijs aan huis binnen het decretaal kader de terugkeer naar het voltijds buitengewoon secundair onderwijs uitsluit. Bovendien, zo stelt de verwerende partij, bevestigt de toekenning van het recht op POAH dat verzoeker zich in de permanente onmogelijkheid bevindt om onderwijs op school te volgen. Wat de motivering van de bestreden beslissing betreft, stelt de

verwerende partij nog dat aan de klassenraad slechts een beperkt stukkenbundel werd overgemaakt en dat bij de beoordeling daarvan aan de zorgvuldigheidsplicht werd voldaan. Aan de invloed van verzoekers medicatie werd niet voorbijgegaan, aangezien de klassenraad overweegt dat er na de medicamenteuze aanpassingen een positieve evolutie merkbaar was, maar dat het op veel momenten nog steeds zeer moeilijk bleef door overprikkeling en dat ogenblikken van één-op-één-begeleiding wat rust konden brengen.

Beoordeling

22. De Raad van State merkt vooreerst op dat verzoeker nalaat om uiteen te zetten hoe de bestreden beslissing artikel 3 van het Organisatiebesluit 2002 zou schenden. In dat opzicht is het enige middel bijgevolg onontvankelijk.

Ten overvloede moet worden aangestipt dat dit besluit luidens zijn artikel 1 van toepassing is “op het voltijds gewoon secundair onderwijs en op opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs” en dus niet op opleidingsvorm 1 van het buitengewoon secundair onderwijs waarin verzoeker was ingeschreven. Voor zover het enige middel steunt op het Organisatiebesluit 2002 is het derhalve alleszins ongegrond.

23. Wat het *eerste middelonderdeel* betreft, volgt uit artikel 293, § 1, van de Codex Secundair Onderwijs dat wanneer geen bepaling in het schoolreglement is opgenomen dat verlengingen van het leerrecht nooit worden toegestaan, de klassenraad bij elke individuele aanvraag ter zake over een ruime discretionaire beoordelingsbevoegdheid beschikt.

Uit de overwegingen van de bestreden beslissing, zoals *sub* 3.6 aangehaald, blijkt dat de klassenraad tot een eigen inhoudelijke beoordeling van verzoekers aanvraag is gekomen, waarin – onverminderd wat hierna ten aanzien van het tweede middelonderdeel wordt overwogen – *in concreto* wordt ingegaan op de door verzoeker voorgelegde stukken. Die beslissing verwijst noch uitdrukkelijk, noch impliciet naar een beslissing van de directeur en uit niets blijkt

dat het eerder door de directeur ingenomen standpunt de beslissing van de klassenraad op doorslaggevende wijze heeft beïnvloed.

Het eerste middelonderdeel is ongegrond.

24. Wat het *tweede middelonderdeel* betreft, valt over verzoekers gedrag op school in het “verslag schools functioneren in het kader van consultatie bij psychiater [...]” van 7 februari 2020 het volgende te lezen:

“[Verzoeker] komt dagelijks naar school. Hij maakt deel uit van een belevingsgerichte klas van 7 leerlingen waarin een aanbod gegeven wordt op vlak van communicatie, sensomotoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling, spelontwikkeling en zelfredzaamheid. Het aanbod is voor alle domeinen afgestemd op een ontwikkelingsleeftijd tussen 0 tot 24 maanden, waarbij [verzoeker] gemiddeld gezien kan gescoord worden op een ontwikkelings-leeftijd van 12 maanden.

Het gedrag van [verzoeker] op school is zeer wisselend. Op momenten is hij heel rustig en vrolijk, maar door externe prikkels kan dit gedrag snel omslaan in onrust. Vaak verandert zijn gedrag als andere leerlingen onrustig zijn of als er iemand plots aan de deur staat en de klas binnenkomt. Hij gaat dan wenen/roepen/krijzen, bijt in zijn arm/hand en/of slaat op andere leerlingen en begeleiding. Bijna dagelijks wordt er gebruik gemaakt van onze snoezelruimte, waar [verzoeker] individueel en in alle rust muziek kan luisteren en weer kalm kan worden. De speeltijden blijven een moeilijk moment voor [verzoeker] en het is niet aangenaam voor hem om op de speelplaats te vertoeven. Het alternatief is dat hij naar de rustige speelruimte kan gaan of in de gang kan zitten op een stoel.

Sinds begin december 2019 is er een negatieve verandering merkbaar in het gedrag van [verzoeker]. Waar er voordien nog rustige en vrolijke momenten waren, zijn deze op heden bijna niet meer aanwezig. Hij stelt dan bovengenoemd gedrag (wenen/roepen/krijzen, bijten in zijn arm/hand, slaan op andere leerlingen en begeleiding) en vlucht weg uit de klas, de snoezelruimte, ... Ook tijdens momenten dat er een rustig leer- en leefklimaat is. Het wegvluchten uit de situatie is absoluut een nieuw gegeven op school. In het kader daarvan zijn we sinds kort (27/01/2020) van start gegaan met rustmomenten in te bouwen in onze prikkelarme ruimte (PAR). Deze kan [verzoeker] niet zelf verlaten. [Verzoeker] gaat hier bij aanvang van de schooldag en tijdens alle speeltijden naar toe. Waar we tijdens de eerste week vaak een zeer rustige [verzoeker] konden observeren (zitten, liggen en slapen), zien we nu ook hier meer een onrustige [verzoeker] (staan, zitten, naar de deur gaan, wenen/roepen/krijzen en bijten in zijn arm/hand). Mits alle praktische aanpassingen die er binnen de schoolse context doorgevoerd zijn, merken we weinig tot geen verandering in het gedrag van [verzoeker]. Hij blijft op zijn manier aangeven zich niet goed te voelen.”

Die beoordeling steunt, zo niet uitsluitend dan toch in zeer grote mate, op observaties tijdens de maanden december 2019 en januari 2020. In het licht van verzoekers argument dat de bestreden beslissing geen rekening houdt met de gunstige evolutie na januari 2020, leert het perioderapport 2 (januari-juni 2020) – dat omwille van de lockdown slechts strekt tot 13 maart 2020 – het volgende:

“1. Sociaal-economische ontwikkeling:

[...]

Periode 2: januari 2020 – 13 maart 2020

Het was een onrustige start van het nieuwe jaar voor [verzoeker]. We merkten dat het moeilijk was voor hem om [verzoeker] rust in de klas te vinden. [...] Hij kwam bijna niet tot een of andere klasactiviteit tijdens deze periode omdat de onrust in hem dat niet toeliet.

[...]

Na intern overleg en een aantal extra klassenraden omtrent het probleemgedrag van [verzoeker] werd er een actieplan opgesteld io met de ouders:

- afspraak met psychiater [Dr. D.]
- aanpassing huidige medicatie
- verblijf in de PAR op vaste momenten
- verblijf in de snoezelruimte op vaste momenten
- halve week mee op bosklassen
- informatie omtrent drukvest inwinnen
- mogelijkheid tot time-out

Deze actiepunten, waaronder ook een aanpassing en verhoging van zijn medicatie, zorgden er al snel voor dat we een positieve verandering merkten in zijn gedrag. [Verzoeker] was rustiger en het was opvallend dat hij langer aan tafel kon blijven zitten om te eten of om deel te nemen aan de activiteiten.

Je zag hem af en toe weer genieten doordat hij ging lachen of een dansje deed als de radio wat harder ging.

Kort na deze aanpassingen zijn we in lockdown gegaan omwille van het Coronavirus.”

en

“2. Communicatie:

[...]

Na de aanpassingen zoals hierboven omschreven was dit duidelijk beter: hij werd minder opdringerig en je zag hem weer meer luisteren doordat hij zijn hoofd draaide en weer oogcontact maakte.”

25. Hieruit blijkt dat twee ingrepen tot een “positieve verandering” in verzoekers gedrag hebben geleid: eensdeels met betrekking tot de medische opvolging (een afspraak met de psychiater en een aanpassing van de medicatie) en anderdeels aanpassingen in de schoolse context (verblijf in de PAR op vaste

momenten, verblijf in de snoezelruimte op vaste momenten, halve week mee op bosklassen, informatie inwinnen over drukvest en mogelijkheid tot time-out). De effecten van navolgende aanpassingen in de medicatie kon de klassenraad niet meer vaststellen, aangezien de school kort na 13 maart 2020 in lockdown is gegaan.

Wat de periode vanaf de lockdown betreft, zijn – onder andere – twee relevante contacten met verzoekers ouders voorhanden. Met een e-mail van 15 maart 2020 deelt verzoekers vader aan de school mee dat een bezoek aan de psychiater heeft geleid tot een verhoging van de voorgeschreven medicatie en een verbetering van het slaappatroon. Uit een nota over een gesprek tussen verzoekers ouders en de school van 23 maart 2020 blijkt dat de positieve gevolgen van de voormelde medicamenteuze aanpassingen zich bestendigen. Mogelijke bijwerkingen zullen worden besproken met de psychiater, maar verzoeker slaapt beter, is rustiger en beter geluimd. Een mindere periode na de paasvakantie schrijven de ouders toe aan de gevolgen van de lockdown, waardoor verzoeker school, familie en uitstapjes begint te missen.

26.1. In de bestreden beslissing motiveert de klassenraad, die verzoeker sinds de lockdown niet meer op school heeft opgevolgd, zijn beslissing tot weigering van de verlenging van het leerrecht aan de hand van de volgende overwegingen.

De klassenraad stelt vooreerst dat er na de medicamenteuze aanpassingen een positieve evolutie merkbaar was, maar dat het op veel momenten zeer moeilijk bleef en dat de school de voor verzoeker noodzakelijke één-op-één-begeleiding niet kan bieden. Die beschouwing heeft betrekking op de periode van januari tot 13 maart 2020. Ter zake moet worden opgemerkt dat de klassenraad – nog steeds – stilzwijgend blijft over de bijstellingen in verzoekers medicatie ná 13 maart 2020 en de door verzoekers ouders gemelde positieve gevolgen daarvan. Dat getuigt niet van een behoorlijke feitenvinding. Waar de verwerende partij aan verzoeker verwijt geen “objectief stuk” over die periode voor te leggen of geen nieuwe consultaties bij de psychiater te hebben

georganiseerd, moet worden opgemerkt dat de zorgvuldigheidsplicht bij het verzamelen van de nodige relevante gegevens om verzoekers situatie te beoordelen in de eerste plaats op de klassenraad rust en die bewijslast niet naar verzoeker kan worden verschoven. Bovendien hebben verzoekers ouders op verzoek van de klassenraad bijkomende informatie aangeleverd, met inbegrip van een toelichting waarom er geen nieuwe consultatie bij de psychiater heeft plaatsgevonden – namelijk dat verzoekers toestand tot augustus dermate was verbeterd dat dit niet nodig werd geacht. De klassenraad heeft in de bestreden beslissing niet aangegeven dat hij door leemten in de beschikbare informatie verhinderd was om met kennis van zaken een beslissing te nemen.

Het euvel dat de aanpassingen in verzoekers medicatie en de gevolgen daarvan onbesproken blijven, ondergraaft ook de volgende overweging van de klassenraad, namelijk dat de positieve evolutie in verzoekers gedrag alleen aan de overschakeling naar een thuissituatie wordt toegeschreven. Waar de klassenraad voorts de positieve evolutie in verzoekers gedrag thuis en tijdens de zomerkampen uitsluitend toeschrijft aan het voorhanden zijn van een één-op-één-begeleiding – wat door verzoeker overigens wordt betwist – moet worden vastgesteld dat de klassenraad nalaat om de wijzigingen in verzoekers medicatie en de gedragswijziging die daaraan wordt toegeschreven, bij die beoordeling te betrekken.

26.2. Door de beschikbare informatie over verzoekers toestand na 13 maart 2020 niet *in concreto* bij zijn beslissing te betrekken, miskent de klassenraad de materiële motiveringsplicht.

27. De stelling van de verwerende partij dat uit de goedkeuring van de aanvraag tot POAH *ipso facto* volgt dat de beslissing van de klassenraad correct is, overtuigt niet.

De plicht tot naleving van de materiële motiveringsplicht rust op de klassenraad op het ogenblik van het nemen van de beslissing. Hiervóór is vastgesteld dat de klassenraad heeft nagelaten om de meest recente informatie

omtrent verzoekers (medische) toestand bij zijn beoordeling te betrekken. Dat euvel kan, om verschillende redenen, niet *post factum* worden goedge maakt door te verwijzen naar een latere beslissing van de onderwijsinspectie omtrent het toekennen van het recht op POAH. Deze laatste beslissing is immers niet alleen op een ander tijdstip genomen, ze steunt ook op andere stukken en heeft bovenal geen betrekking op de vraag die de klassenraad uitgerekend wél diende te beantwoorden, namelijk of verzoeker *in concreto* in SBSO Baken nog een derde jaar verlengd leerrecht kon krijgen.

28. Het tweede middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

VI. Kosten

29. De vaststelling van een onwettigheid verantwoordt dat de verwerende partij tot de gedingkosten wordt veroordeeld en dat verzoeker met betrekking tot de rechtsplegingsvergoeding als de in het gelijk gestelde partij moet worden beschouwd.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De Raad van State heropent het debat over het verzoek tot schadevergoeding tot herstel.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 20 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro die verschuldigd is aan de verzoekende partij.

4. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op zes november tweeduizend vierentwintig,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Wouter Pas,	staatsraad,
Jim Deridder	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Geert Van Haegendoren